* **BACMEISTER, Hartwig Ludwig Christian,** ajalooharrastaja, sünd. 15. III 1730 ukj., suri 22. V 1806 vkj.

BALDER JAAN, vt. **KRUSTEN.**

* **BÁN, Aladár,** ungari teadlane ja luuletaja, hõimutegelane, avaldas 1929 „Kalevipoja" täieliku ungarikeelse tõlke ja 1933 kolm järelsõnaga varustatud eesti teost ungarikeelses tõlkes: A. H. Tammsaare „Kõrboja peremees", valik M. Metsanurga novelle pealkirjaga „Elu murrab sisse" ja Ed. Vilde (vt. neid ka *Suppl.*) „Mäeküla piimamees". Alates 1920. a. korraldatud Eesti-Soome-Ungari koolikongressist on B. olnud kandvaimaks jõuks kõikide Soome-Ugri kultuurkongresside ungaripoolse korraldajana, olles kultuurkongresside Ungari peatoimkonna sekretäriks ja tehes korduvaid reise Eestisse ja Soome.

E. Kirj. 1934, nr. 2 ja 4 (A. Reisman). *J. Mg.*

BANÉR'ide suguvõsa, vanemaid rootsi aadlisugusid; tema esindajaid nimetati rälsimeestena juba XIV s. Suguvõsa päritolu on varemini otsitud Taanist, hiljemini aga Upplandi maakonnast Rootsis. Rootsi suurusajal andis B-de suguvõsa riigi teenistusse rea väljapaistvaid mehi, kellest mitmed omavad kokkupuuteid ka Eesti ajalooga. Sten Axeli poeg B. (1546—1600) oli väljapaistvamaid rootsi rahudelegatsiooni liikmeid Täyssinä rahu sõlmimisel 1595. Eelmise vend Gustav Axeli poeg B. (1547—1600) oli 1588—90 Tallinna asehalduriks, kellena ta tagajärjekalt kaitses kuninga huve kohaliku aadli vastu. B-i ülesandeks oli ms. Eestimaal läbi viia maaderevisjoni, kaitseda talupoegi mõisnikkude omavoli vastu ja hoolitseda eriti kirikuolude korraldamise eest. Karl IX (vt.) ja Sigismundi (vt.) vahelises konfliktis hoidusid mõlemad vennad viimase poole ja nad hukati riigiäraandjaina Linköpingis 1600. Gustav B-i pojad on rootsi Vaasa'dega leppinud ja kolm neist osutasid Gustav II Adolfile (vt.) Liivimaa vallutamisel väljapaistvaid teeneid. Svante Gustavi poeg B. (1584—1628) täitis Liivimaal mitmesuguseid kameraalülesandeid ja oli ka Riia kuberneriks 1626—28. Per Gustavi poeg B. (1588—1644) teotses Eestimaal sõjakomissarina a-st 1621, näidates väljapaistvat organiseerimisvõimet sõjaväe varustamisel ning transpordi korraldamisel. Lühikesel Eestimaa kuberneriks olemise ajal (1622—26), mis tegevus teiste ülesannete täitmise tõttu puhuti katkes, tuli B-l võita suuri raskusi Gustav II Adolfi suurendatud maksunõuete teostamisel kohaliku aadli suhtes. B-de suguvõsa kuulsaim esindaja Johan Gustavi poeg B. (1596—1641), 30-aastase sõja kangelane ja üldse Rootsi andekamaid väejuhte, alustas oma sõjaväelist karjääri Liivimaa vallutamisel ja oli 1625—26 Riia komandandiks. — Suurte teenete eest tõsteti B-d vabahärra-, Johan B-i poeg aga krahviseisusse. Vabahärraliku B-de suguvõsa praegu Rootsis elavad liikmed põlvnevad Per B-st. B-d omasid Rootsi ajal Baltimail suurelt osalt kuninglikkude donatsioonidena rida mõisu, nagu Varbla, Virtsu, Salatsi ja Rauna-Smiltene-Dzerbene (Ronneburg-Smilten-Serben) staarostkonnad.

Sv. biogr. lex.; G. Elgenstierna, Svenska adelns ättartavlor I (1925). *J. V.*

* **BARBARUS** (pseudonüüm; kodanikunimega **Vares**), **Johannes,** kirjanik, on teotsenud viimaseil a-il arstina Pärnus, teinud mõned pikemad reisud Lõuna-Euroopasse; ta on avaldanud luuletiskogud „Multiplitseerit inimene" (Tartu, 1927), „Maailm on lahti" (Tall., 1930), „E. V.-r" (*ibid.*, 1932), „Tulipunkt" (*ibid.*, 1934), „Memento" (*ibid.*, 1936) ja „Kalad kuival" (Tartu, 1937), monograafia „Jaan Vahtra" (Tartu, 1933), peale selle artikleid ja reisukirju ajakirjanduses jm. H. Dresen'i esperantokeelses tõlkes on ilmunud valik B-e luuletisi „Horizontoj" (1931). *F. T.*

* **BARK, Moritz Ernst (Ernesto) Heinrich,** balti-saksa poliitikategelane, sünd. 23. III 1858 vkj. Laiuse khk. Kaave mõisa omaniku pojana, õppis 1869—75 Tartu gümnaasiumis, mida ei lõpetanud, siis eraviisil ja 1877 Riia polütehnikumis kaubandusteadust, jäi 1876 Riias ateistlikkude vaadete pärast leeritamata, astus 1877 vabatahtlikuna sõjaväkke ja võttis suurtükiväelasena s. a. osa Vene-Türgi sõjast. Ta emigreerus loata välismaale, õppis umb. a-st 1878 Leipzigi ülikoolis jm. B. oli 1881. a. alguses Lissabonis elavas läbikäimises revolutsioonilise elemendiga. Ta andis 1882 Šveitsis välja vene revolutsionääride balti sektsiooni häälekandjat „Baltischer Foederalist", mille eesmärgiks oli teha propagandat Vene revolutsiooni heaks. B. nõudis rahvaile, kes teadlikud on oma rahvuslikest oma-